

SZEGEDI ÍTÉLTÁBLA
Gf.I.30.410/2013/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a G. Nagyné dr. Maczó Ágnes ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek a Forgó, Damjanovich és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Helembai Gábor ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen szerződésből eredő követelés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2013. szeptember 4. napján kelt 5.G.40.009/2013/15. számú ítélete ellen az alperes részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 500.000,- (Ötszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperes a **(külföldi állam neve)** cégjegyzékébe 1995. május 16-án került bejegyzésre ... cégjegyzékszámom. A felek között 2001. óta rendszeres gazdasági kapcsolat állt fenn. Ennek keretei között a felperes az alperes részére szarvasmarhatápot szállított, melyet Magyarországon, ... megye területén állított elő. A teljesítés akként történt, a felperes az árut az alperessel jogviszonyban álló fuvarozóknak **(település neve)**-ben átadta, a szállítólevél alapján a számlát - az általa meghatározott vételárról - kiállította, az alperes pedig utóbb azt megfizette. A teljesítési határidő 30 nap volt. Az alperes az árut saját partnereinek **(külföldi állam)**-ban saját nevében kötött adásvételi szerződésekkel értékesítette. A peres felek szerződésüket nem foglalták írásba, a kialakított gyakorlat azonban 2001 és 2008 között zavartalanul működött. Mivel az alperes a felperes által egyoldalúan megállapított vételárat eltúlzottnak találta, a felek 2008. január 15-én egyeztetést tartottak, melyen az eladó képviselője megkísérelte elmagyarázni, milyen szempontokat érvényesít az árképzésben, a vevő pedig kifejezésre juttatta árcsökkentési szándékát. A tárgyalás eredményeként újabb megállapodás nem jött létre, a felperes az elszállított áru vételárát továbbra is maga határozta meg, amit az

alperes utóbb megfizetett. 2008. szeptember 2. és 2008. december 18-a között az alperes összesen 373 000 kg tápot vásárolt - melyet saját partnereinek értékesített is -, a vételárát azonban nem egyenlítette ki. A táp kilogrammonkénti egységára 2008. szeptember 2. és november 6. között 0,42,- euró volt, november 10. és december 2. között 0,4,- euró, december 11-től pedig folyamatosan 0,38,- euró. A felperes követelését **(külföldi állam)-**ban megkísérelte érvényesíteni, ezért az alperes ellen pert indított a **(külföldi megye neve)** Megyei Bíróságon, az eljárást a bíróság a 2011. június 18-án jogerőre emelkedett határozatával - a felperes keresettől való elállása folytán - megszüntette, egyben kötelezte 119.850,- **(idegen pénznem)** perköltség alperes részére történő megfizetésére. A perköltséget a felperes nem teljesítette.

A felperes leszállított keresetében 150.920,- euró vételár, valamint 12.516,- euró előzetesen felmerült perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a közöttük létrejött adásvételi szerződésekre és a korábbi bírósági eljárásra figyelemmel.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a felperes által alkalmazott vételár nem felelt meg a felek 2008. január 15-én megkötött megállapodásának, melynek lényege az volt, hogy a vételárát a tej németországi felvásárlási árához igazítják: 1 kg termék vételára 2 liter tej felvásárlási árának felel meg, ami az adott időszakban 310,- euró / tonna volt. Ezzel szemben a felperes arról tájékoztatta, hogy a vételárképzés alapja a gyártás során felhasznált alapanyagok tőzsdei ára, azonban a takarmány pontos összetételét nem hozta tudomására, így a vételárszámítást nem tudta ellenőrizni. Kiemelte, a felperes az alapanyagokat nem a tőzsdén szerezte be, ezért sem felel meg a valóságnak a tőzsdei alapanyagára történő hivatkozása. A követeléssel szemben beszámítási kifogással is élt. Ennek kapcsán hivatkozott a takarmány minőségi hibáira, amelyre tekintettel a vételár csökkentése indokolt 45.276,- euróval. Be kívánta számítani a **(külföldi megye neve)** Megyei Bíróság által megállapított, felperest terhelő perköltséget, valamint további 36.000,- eurót azon a jogcímen, hogy tanácsadó szolgáltatást is biztosított az alperes részére **(állatorvos neve)** állatorvos személyében, akinek a megbízási díját a felperes a vételárban annak ellenére szerepeltette, hogy 2008. januárjától ezt a szolgáltatást már - vállálása ellenére - nem nyújtotta. Ezen felül 10.000,- euró jutalékkövetelést arra hivatkozással kívánt érvényesíteni, hogy a felperes részére mezőgazdasági gépek vásárlásában közvetített. További 59.644,- eurót azért követelt, mert az együttműködés megszüntetése után a takarmánytermékeket **(külföldi állam)** területén a felperes forgalmazza, emiatt a kizárólagos forgalmazási joggal rendelkező alperest ilyen összegű egyszeri költségkompenzáció és kártalanítás illeti meg. Álláspontja szerint a jogvita elbírálására a **(külföldi állam joga)** az irányadó.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 147.891,- euró és ennek egyes részösszegei után különböző esedékességi időpontoktól a kifizetésig járó késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint a magyar bíróság a 44/2001. EK rendelet 5. Cikk (1) bekezdése alapján joghatósággal rendelkezik a perbeli jogvita elbírálására, melynek során az 1987. évi 20. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett Bécsi Vételi Egyezmény szabályait kell alkalmazni. Megállapította, az alperes a felek között 2008. január 15-én lefolytatott eredménytelen egyeztetést követően is folyamatosan vásárolt a felperestől tápot, melynek vételárát a későbbiekben is - hosszabb időszakon keresztül - megfizette annak ellenére, hogy a felperesi árképzéssel nem

Gf.I.30.410/2013/3.

értett egyet, illetőleg álláspontja szerint az áru hibás volt. Ez arra utal, hogy a felperes ajánlatát azonos tartalommal fogadta el, a szerződéseket ennek megfelelően kötötték meg a felek. Lényegesnek tartotta, hogy azok érvénytelenségére az alperes nem hivatkozott, a szerződéseket nem támadta meg, semmisségi okot pedig az elsőfokú bíróság nem észlelt. Álláspontja szerint abból a tényből, hogy a felperes alkalomszerűen hajlandó volt az eredetileg érvényesített ártól eltérni, nem következik, hogy minden esetben ez kötelezettsége lett volna.

Az alperes hibás teljesítésre alapított beszámítási kifogását alaptalannak találta. Kifejtette, nem bizonyított, hogy a felperes által gyártott takarmány vizsgálati eredményét csatolta az alperes. Álláspontja az volt, az alperes 2009. január 31-i szavatossági igényét nem alapozhatja meg egy közel egy hónappal későbbi vizsgálati eredmény, amelyből egyébként sem vonható le következtetés a 2008. szeptember 2. - 2008. december 18. közötti szállítmányok minőségi hibáira vonatkozóan. Hangsúlyozta, az alperes a minőségvizsgálatot nem a körülmények által lehetővé tett legrövidebb időn belül végeztette el.

Szintén alaptalannak találta az elsőfokú bíróság **(állatorvos neve)** megbízási díja kapcsán érvényesített 36.000,- euró összegű beszámítási kifogást figyelemmel arra, hogy maga az alperes sem állította, a szaktanácsadó közreműködésének biztosítása a felek megállapodásának része volt, ennek hiányában pedig nem lehet olyan megállapítást tenni, hogy a felperes a szerződést megszegte volna azzal, hogy nem biztosított szaktanácsadót. A **(külföldi megye neve)** Megyei Bíróság által megállapított perköltségre vonatkozó igény tekintetében rámutatott, a 44/2001. EK rendelet 6. Cikke alapján erre nézve is fennáll a magyar bíróság joghatósága, a követelés beszámításra alkalmas.

Az alperes által 10.000,- euróban megjelölt jutalékgiányt arra hivatkozással utasította el, hogy a felek között az ennek alapját képező tevékenységre és annak díjazására vonatkozóan szerződés nem jött létre.

Az 59.644,- euró összegben megjelölt, költségkompenzáció és kártalanítás jogcímen előterjesztett beszámítási kifogást alaptalannak ítélte, mivel az alperes által állított, kizárólagos kereskedelmi képviselőre vonatkozó szerződés létrejötte nem bizonyított: az alperes saját előadása szerint is megvásárolta a takarmányt, majd újabb adásvételi szerződéssel értékesítette tovább kívülálló harmadik személyek részére, vagyis nem a felperes érdekében és megbízása alapján tevékenykedett. Kiemelte, az alperes e követelésének jogalapját az 513/1991. számú cseh kereskedelmi törvény 669. §-ában jelölte meg, azonban e jogszabály 652. § (4) bekezdése a kereskedelmi képviselőre vonatkozó szerződésre kötelező írásbeliséget ír elő, ami a perbeli esetben nem valósult meg.

A késedelmi kamat mértéke kapcsán kifejtette, mivel a kötelezés euróban történt, a Ptk-ban meghatározott kamatmérték nem alkalmazható, annak az Európai Központi Bank által megállapított kamathoz kell igazodnia.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést annak részbeni megváltoztatása és a kereset elutasítása érdekében. Indokolásában sérelmezte, hogy a bíróság nem állapította meg, miben állt a felek között az évek során kialakult kereskedelmi szokás. Álláspontja szerint a felperes csak állította, de nem bizonyította, hogy a szarvasmarhatáp vételárát az alapanyagok tőzsdei árának alakulása befolyásolta.

Kiemelte, maga a felperes sem állította, hogy úgy állapodtak volna meg, ő egyoldalúan jogosult a vételár meghatározására. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a felek előadását, mert az alperes részéről nem volt „alkudozás”, csupán arra kérte a felperest, hogy tartsa be a köztük évek óta érvényben lévő megállapodást, azaz a takarmány vételára kövesse a tej felvásárlási árának alakulását. Az alperes is eszerint teljesített 2008 első nyolc hónapjában és korábbi megállapodásukban bízva rendelt továbbra is a felperestől. Állította, a felperes tett új ajánlatot - 2008 szeptemberétől - magasabb vételárra, amit azonban az alperes visszautasított. Részéről a további megrendelések és az áru átvétele elfogadó nyilatkozatként nem értékelhető, hiszen a pontos vételárról csak később, a számlák utólagos megérkezésekor szerezhették tudomást a felek között évek óta fennálló gyakorlatnak megfelelően. Álláspontja szerint ugyanakkor a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a vételárat egyoldalúan határozhatta meg, aminek nem tett eleget, az elsőfokú bíróság azonban ennek ellenére a bizonyítottság hiányát az alperes terhére értékelte. Kérte figyelembe venni, hogy még az alapanyagok tőzsdei ára alapján sem indokolt a felperes által alkalmazott drasztikus áremelés a 2008 szeptembere utáni időszakra vonatkozóan, mert a takarmány-alapanyagok ára ebben az időszakban számottevő mértékben csökkent. A beszámítási kifogás tárgyában fenntartotta az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait. Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság a jutalék és költségigény alapjaként megjelölt szerződéses jogviszonyt nem találná bizonyítottnak, az e jogcímenen követelt összegeket a megbízás nélküli ügyvitel szabályai alapján kérte elszámolni.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, s abból helytálló jogi következtetésekre jutott, az ítéletábla jogi indokaival is egyetért, ezért ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése és 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán kiemeli az alábbiakat:

A peres felek jogviszonyára az elsőfokú bíróság helyesen tekintette irányadónak a Magyarországon az 1987. évi 20. törvényerejű rendelettel kihirdetett Bécsi Vételi Egyezményt (Egyezmény 1. Cikk (1) bekezdés a) pontja). Ennek alkalmazása szempontjából a jogvita eldöntése során elsődlegesen a vitatott szerződések tartalmát, a vételár mértékét, meghatározásának módját kellett vizsgálni.

Az, hogy a felek között hosszú távú, több éven át tartó üzleti kapcsolat állt fenn, melynek során az egyes adásvételi, szállítási szerződéseket nem foglalták írásba, azok szóban, illetőleg ráutaló magatartással jöttek létre, nem volt vitatott. A felek 2001 és 2008 között rendszeres szerződéses jogviszonyban álltak, hosszú távú üzleti kapcsolatuk működött. Ennek keretei között egyfajta szerződéses gyakorlatot alakítottak ki a megrendelésre, szállításra, vételárképzésre, számlázásra és a vételár megfizetésére, amit az egyedi adásvételi szerződések megkötése és teljesítése során alkalmaztak.

A Bécsi Vételi Egyezmény 18. Cikk (3) bekezdése rendelkezik az ajánlat elfogadásáról. Eszerint, ha az ajánlat értelmében, vagy a felek között kialakított gyakorlat, illetve a szokás alapján az ajánlat címzettje az elfogadást az ajánlattevő

értesítése nélkül tevőlegesen, így az áru feladásával vagy a vételár kifizetésével is kinyilváníthatja, akkor az elfogadás a cselekmény véghezvitelének időpontjában hatályossá válik, feltéve, hogy ez a magatartás az előző bekezdésben meghatározott határidőn belül valósul meg. Ennek megfelelően a szerződés tartalmává válnak - külön kikötés nélkül, hallgatólagosan is - mindazok a kötelezettségek, amelyek az adott szerződés természetéből és céljából, a felek közötti korábbi gyakorlatból, valamint a kialakított szakmai szokásokból szükségszerűen következnek. E nemzetközi szabályozást követve rendelkezik a hatályos - a perbeli esetre ugyan nem alkalmazható - Ptk. 6:63. § (5) bekezdése is, mely szerint a szerződés tartalmává válik minden szokás, amelynek alkalmazásában a felek korábbi üzleti kapcsolatukban megegyeztek és minden gyakorlat, amelyet egymás között kialakítottak. Ezt a tételt a Ptk. előtti bírói gyakorlat - normatív szabály híján is - követte (hasonlóan: eBDT2005. 1281. számú eseti döntés).

A kifejtettek következtében a perbeli szerződések részévé vált a felek által követett árképzési, ajánlattételi és elfogadási gyakorlat is (Egyezmény 18. Cikk (3) bekezdés). Ennek lényege az volt, hogy a felperes határozta meg a vételárat, melyről később írásban - a számlán feltüntetve - értesítette az alperest, aki a számla kézhezvételét követően kiegyenlítette azt. Lényeges, hogy maga az alperes sem vitatta, hogy 2008-ig a felek közötti üzleti kapcsolat ezen elv alapján működött. A felperes így a szerződéses gyakorlattal bizonyította, hogy jogosult volt egyoldalúan kialakítani a vételárat. Amennyiben az alperesnek ez az eljárás nem felelt meg, megszüntethette volna a jogviszonyt azzal, hogy további megrendelést nem közöl, ő azonban - annak ellenére, hogy állítása szerint a vételárat hosszabb időszakon keresztül eltúlzottnak tartotta - újabb, többszöri, nagyobb mennyiségre irányuló megrendeléssel élt. Az ismételt megrendelésekre tekintettel nem hivatkozhat a jogszerűtlen eladói ajánlattételre, árképzésre, a vételár eltúlzott voltára. További megjegyzést érdemel, hogy a vitatott időszakban a felperes - az alperesi védekezésben előadottaktól eltérően - az egységárat folyamatosan csökkentette (3/F/2. számú kimutatás, számlák).

Az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére nem bizonyította, hogy az egyes számlákat az utolsó megrendelést követően kapta volna meg, melynek következtében a vitatott időszakban nem ismerte a felperes által alkalmazott árakat. A számlázási késedelem ellen szól az azokon szereplő 30 napos teljesítési határidő is.

Mivel a felperes jogosult volt - a felek korábbi szerződéses gyakorlatának megfelelően - egyoldalúan meghatározni a vételárat, nem kapott lényegi szerepet, hogy az a tőzsdei alapanyag árakhoz vagy a tej felvásárlási árához igazodott. Ezzel szemben azonban az alperes bizonyíthatta, hogy a 2008. január 15-i egyeztetésen a felek között olyan tartalmú megállapodás született, mely szerint a vételárat a tej felvásárlási árához mérten kell meghatározni, az általa 2. szám alatt becsatolt egyszerű okirat viszont ennek bizonyítására nem alkalmas, abból a szerződés esetleges módosítására, a módosítás tartalmára vonatkozóan következtetéseket egyáltalán nem lehet levonni. Az ott szerepeltetett tételek zavarosak és az iratot a felperes képviselője nem írta alá.

Megjegyzí az ítéltábla, amennyiben a vételár mértéke volt vitatott a felek között, az alperesnek módjában állt volna, hogy legalább a saját árképzésének megfelelő ellenértéket kifizesse, azonban ezt sem tette meg.

Az alperes által érvényesített beszámítási kifogás kapcsán az ítéltábla mindenben osztja az elsőfokú bíróság jogi érveit, azokat megismételni nem kívánja. A bizonyítási kötelezettség etekintetben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte, aki azonban ennek nem tudott eleget tenni egyik beszámítani kívánt tétel esetében sem. Felajánlott bizonyítékai állításainak kétséget kizáró igazolására nem voltak alkalmasak.

Az alperes fellebbezésében kérte, amennyiben az ítéltábla nem találja megalapozottnak a 10.000,- euró összegű jutalék és az 59.644,- euró összegű költségtérítés iránti igényét az elsőfokú bíróság által elbírált megbízási szerződéses jogalapon, úgy etekintetben a megbízási nélküli ügyvitel szabályai alapján változtassa meg evonatkozásban az elsőfokú ítéletet. Mivel azonban a fellebbezés ebben a részében a követelést új ténybeli alapra helyezi, amely már az elsőfokú eljárásban is ismert lehetett az alperes előtt, az eljárás ezen szakaszában már figyelembe nem vehető (Pp. 235. § (1) bekezdés). Megjegyzi azonban az ítéltábla, hogy a jutalékgigény alapját képező közvetítői tevékenységet az alperes nem a felperes, hanem perben nem álló harmadik személy érdekében fejtette ki, költségkompenzáció pedig a saját nevében és hasznára továbbértékesítő tulajdonosnak a korábbi tulajdonostól nem járhat.

Ugyancsak helyesen foglalt állást a törvényszék a késedelmi kamat mértékét illetően, indokolása is helytálló (hasonlóan: eBDT2008. 1814. számú eseti döntés). Az idegen pénznemben fennálló kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a Ptk-ban meghatározott mértékű kamatot nem lehet figyelembe venni, az kizárólag a forintban történő marasztalás esetén irányadó. Irányadó kamatként azért kell az adott pénznemet kibocsátó állam jegybankja által meghatározott irányadó kamatot alkalmazni, mert ez tükrözi a szerződés alapján alkalmazandó pénznem jellemzőit, figyelembe véve az adott állam és a nemzetközi gazdaság viszonyait is. Az adott pénznem és a törvényes kamatláb ekként kizárólag egymással „kompatibilis”. Ezért ha a fizetést euróban kell teljesíteni, a késedelmi kamat meghatározásánál az Európai Központi Bank által alkalmazott kamatláb az irányadó.

Az eredménytelen fellebbezést előterjesztő alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperesi oldalon felmerült perköltség megfizetésére, melyet az ítéltábla a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan határozott meg (32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdés).

S z e g e d , 2014. év március hó 21. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bálint Attila s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
előadó bíró táblabíró